

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 328/06-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. októbra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť J. B., D., ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 4/2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. B. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. apríla 2006 doručená sťažnosť J. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 4/2005.

Sťažovateľ uviedol, že 7. januára 2005 podal okresnému súdu žalobu „na S. T. a. s., B. pre neplnenie kúpnej zmluvy a odškodné“, ku ktorej pripojil aj žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov.

Ďalší priebeh konania opisuje sťažovateľ takto:

„V prípravnom konaní, až na odmietnutie mojej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a nepriznanie právneho zástupcu uznesením zo dňa 17. augusta 2005, súd vo veci nekonal, nevytýčil do dnešného dňa 4. apríla 2006 ani jediné pojednávanie, čím sa dopustil evidentne prieťahov v súdnom konaní vo veci 19 C 4/05-14, čím porušil moje ústavné právo vyplývajúce z Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorej mám právo na súdne konanie bez zbytočných prieťahov. Keďže toto právo Okresný súd Bratislava I pri súdnom konaní vo veci 19 C 4/05-14 porušil, postupujem ústavnému súdu svoju sťažnosť pre prieťahy v súdnom konaní na okresnom súde.“

Sťažovateľ uvádza, že 3. januára 2006 podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na zbytočné prieťahy v konaní, na ktorú mu okresný súd odpovedal a oznámil, že z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti vo veci konajúcej sudkyne nie je možné jeho sťažnosť v zákonom ustanovenej lehote vybaviť.

Sťažovateľ sa domáhal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 4/2005 konať bez zbytočných prieťahov a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk. Zároveň pripojil k sťažnosti aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o jeho sťažnosti pred ústavným súdom poukazujúc na svoju zlú finančnú a sociálnu situáciu.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola

vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom...

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (m. m. I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03).

Ústavný súd sa osobitne zameril na preskúmanie opodstatnenosti sťažnosti sťažovateľa, keďže pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd podľa ustálenej praxe odmieta sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú, ak „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom, ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietahov, a tým ani porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), resp. ak „argumenty v sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04).

Predmetom konania pred ústavným súdom je nárok sťažovateľa na ochranu pred postupom okresného súdu, ktorým boli podľa jeho názoru spôsobené zbytočné prietahy a bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd po oboznámení sa so sťažnosťou, s jej prílohami a s vyžiadaným súvisiacim spisom okresného súdu dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená.

Právny názor ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti vychádza z doterajšieho priebehu konania pred okresným súdom, ktoré začalo 11. januára 2005.

Ďalší priebeh konania bol nasledovný:

- 21. júna 2005 okresný súd vyzval sťažovateľa, aby v 15-dňovej lehote predložil vyplnené a riadne potvrdené priložené tlačivo o osobných, majetkových a zárobných pomeroch (sťažovateľ tak urobil 18. júla 2005),
- 17. augusta 2005 okresný súd uznesením č. k. 19 C 4/2005-14 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) nepriznal sťažovateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov a neustanovil mu právneho zástupcu z radov advokátov,
- 31. augusta 2005 sa sťažovateľ odvolal proti uzneseniu okresného súdu,

- 13. septembra 2005 bol predmetný spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa,
- 29. marca 2006 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako *„rozšírenie žaloby (...) pre krivé obvinenie, zneváženie osobnosti a pre podvod v záujme získania výhody žalovanými“*,
- 31. mája 2006 krajský súd zrušil uznesenie okresného súdu,
- 12. júla 2006 bol spis vrátený okresnému súdu,
- 16. augusta 2006 okresný súd oslobodil sťažovateľa od súdnych poplatkov a ustanovil mu právneho zástupcu z radov advokátov.

Ústavný súd z obsahu spisu a sťažnosti zistil, že doterajšia doba trvania napadnutého konania predstavuje od jeho začatia (11. január 2005) až do doručenia sťažnosti ústavnému súdu (7. apríl 2006) 1 rok a 3 mesiace, pričom počas tohto obdobia sa nachádzal súdny spis v čase od 13. septembra 2005 do 12. júla 2006, t. j. takmer 10 mesiacov, z dôvodu rozhodovania o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 19 C 4/2005 zo 17. augusta 2005 na krajskom súde.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáhal v petite svojej sťažnosti a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Konanie pred ústavným súdom je okrem iného ovládané princípom dispozitívnosti, ktorý vylučuje, aby ústavný súd zapájal do konania o sťažnosti iný všeobecný súd bez výslovného návrhu sťažovateľa.

Týmito pravidlami sa ústavný súd riadil aj pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa. V danom prípade to znamenalo, že ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť iba z hľadiska možného porušenia jeho základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, t. j. v rozsahu korešpondujúcom s návrhom na rozhodnutie vo veci samej (petitom).

Zo sťažnosti, ako aj z jej príloh totiž vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vo vzťahu k postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 4/2005.

Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prietáchoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

Ústavný súd v súvislosti s hodnotením efektívnosti postupu okresného súdu pripúšťa, že v napadnutom konaní sa vyskytlo jedno obdobie nečinnosti, a to od podania žaloby (11. január 2005) do výzvy okresného súdu na predloženie potvrdenia o osobných, majetkových a zárobných pomeroch (21. jún 2005), t. j. v trvaní presahujúcom 5 mesiacov, avšak v súlade so svojou predchádzajúcou judikatúrou, podľa ktorej „... nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (napr. II. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05), dospel k záveru, že aj v danej veci ide o takýto prípad.

Vychádzajúc z doterajšej stabilnej judikatúry ústavného súdu je potrebné poukázať na to, že v prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietáhami, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00) alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Sťažovateľ v predmetnom konaní taktiež využíval svoje procesné práva, keď spolu so žalobou podal žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho

zástupcu z radov advokátov a využil svoje právo na podanie opravného prostriedku proti uzneseniu okresného súdu.

Ústavný súd sa v tejto súvislosti odvoláva na svoju judikatúru, ktorej súčasťou je aj právny názor, že za neodstránenie stavu právnej neistoty v dôsledku uplatnenia procesných práv účastníka konania neznáša zodpovednosť oprávnená osoba, ale zodpovednosť v takom prípade nemožno pripísať ani štátnemu orgánu konajúcemu vo veci (II. ÚS 52/99).

Vzhľadom na uvedené možno teda konštatovať, že k predĺženiu konania v predmetnej veci prispelo aj obdobie, ktoré okresný súd potreboval na vydanie rozhodnutia o procesných úkonoch sťažovateľa, resp. na vykonanie úkonov s nimi súvisiacich, avšak zodpovednosť za toto predĺženie nemožno pripočítať na ťarchu okresného súdu.

Z týchto dôvodov ústavný súd nepovažoval ani doterajší postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 4/2005 za taký, ktorý by signalizoval možnosť kvalifikovať ho po prijatí sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie ako porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na to ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími návrhmi uvedenými v sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2006